

บทที่ 4

สถาบันภาคีรัฐบาลที่มีบทบาทในการส่งเสริมการส่งออก

ภาคีรัฐบาลนับว่าเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทเป็นผู้นำในการส่งเสริมการส่งออก เนื่องจากภาคีรัฐบาลมีศักยภาพในการเจรจาต่อรองทางการค้ากับประเทศต่างๆ ได้มากกว่าภาคเอกชน หน่วยงานภาคีรัฐที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการส่งออกมี ดังนี้

4.1 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment: BOI)

4.1.1 ความเป็นมา

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา รัฐบาลไทยได้เป็นผู้ริเริ่มทำการลงทุนในโครงการอุตสาหกรรม การเกษตรและการส่งออก เนื่องจากภาคเอกชนยังมีความอ่อนแอทางเศรษฐกิจ ขณะเดียวกันความต้องการสินค้าอุตสาหกรรมจากต่างประเทศมีมากขึ้น รัฐบาลไทยจึงถือเป็นนโยบายหลักในการเร่งส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อเป็นการผ่อนคลายนโยบายต่างๆ ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อันได้แก่ ปัญหาความยากจน การว่างงาน ตลอดจนปัญหาการขาดดุลทางการค้าและดุลการชำระเงินของประเทศ

เพื่อให้การส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนบรรลุผล รัฐบาลจึงได้ประกาศใช้ “พระราชบัญญัติส่งเสริมอุตสาหกรรม พ.ศ. 2497” ขึ้น นับเป็นกฎหมายฉบับแรกของประเทศไทย ที่ได้แสดงถึงเจตนารมณ์ในการส่งเสริมการลงทุนของเอกชนในประเทศและการลงทุนจากต่างประเทศ พร้อมทั้งก่อตั้งคณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมขึ้น ทำหน้าที่พิจารณาให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ลงทุนโดยรัฐบาลได้ระบุดึงความมุ่งหวังในการปรากฏกฎหมายฉบับนี้ว่า

“กิจการอุตสาหกรรมเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการเศรษฐกิจของชาติ ซึ่งจะต้องส่งเสริมให้เกิดขึ้นและก้าวหน้าต่อไปโดยด่วน แต่รัฐย่อมไม่อยู่ในฐานะที่จะทำกิจการอุตสาหกรรมเสียเองหมดทุกอย่าง ในกรณีที่เอกชนจะทำกิจการอุตสาหกรรมนั้น บางอย่างถ้ารัฐไม่เข้าไปช่วยเหลือค้าชู เอกชนก็ไม่อาจจะกระทำให้สำเร็จตลอดไปได้... นอกจากนี้ เมื่อเอกชนโดยเฉพาะชาวต่างประเทศมาทำกิจการอุตสาหกรรมแล้วไม่มีอะไรเป็นหลักประกันว่า เขาจะถอนทุนคืนและแบ่งกำไรกลับประเทศของเขาได้เช่นนี้ก็ย่อมไม่มีการลงทุนของต่างประเทศในประเทศเรา”

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ประสบผลสำเร็จในการส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชน โดยระหว่างปี 2497 - 2501 มีกิจการขอยื่นรับสิทธิและส่งเสริมการลงทุนเพียง 9 ราย และได้รับการอนุมัติเพียง 4 ราย เนื่องจากพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดขั้นตอนการอนุมัติค่อนข้างยุ่งยากประกอบกับปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศไทยได้ทวีความรุนแรงขึ้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2498 ขอรับความช่วยเหลือจากธนาคารโลก ซึ่งได้จัดส่งผู้เชี่ยวชาญมาสำรวจเศรษฐกิจประเทศไทยระหว่างเดือนกรกฎาคม 2500 - มิถุนายน 2501 และรายงานเสนอต่อรัฐบาลไทยในปี 2502 โดยมีข้อเสนอแนะประการหนึ่งว่า ให้ยกเลิก พ.ร.บ. ส่งเสริมอุตสาหกรรม พ.ศ. 2497 และให้ออกกฎหมายใหม่ทั้งฉบับ

รายงานของคณะสำรวจของธนาคารโลกเสร็จสิ้นลงเป็นเวลาในขณะเดียวกันกับที่จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ทำการรัฐประหารเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2501 รัฐบาลใหม่จึงได้รับคำแนะนำของธนาคารโลกมาใช้ โดยมีนโยบายสำคัญประการหนึ่ง คือ สนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชน รัฐได้ปรับบทบาทของรัฐจาก “การลงทุนในอุตสาหกรรมเอง” มาเป็น “การสนับสนุนภาคเอกชนให้ประกอบการอุตสาหกรรม” พร้อมกันนี้ได้ออก “ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 33” ลงวันที่ 5 ธันวาคม 2501 โดยมีสาระสำคัญของการปรับปรุงแก้ไข เช่น

- (1) แต่งตั้ง “คณะกรรมการที่ปรึกษาเศรษฐกิจ” มีอำนาจหน้าที่ให้การส่งเสริมการลงทุน
- (2) กำหนดระยะเวลายกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 2 - 5 ปี
- (3) ให้หลักประกันว่า รัฐจะไม่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมขึ้นใหม่เพื่อแข่งขันและจะไม่โอนกิจการอุตสาหกรรมของเอกชนมาเป็นของรัฐ

ต่อมา ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎหมายส่งเสริมการลงทุนอีกหลายครั้ง เป็นต้นว่าได้ออก พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. 2503 ซึ่งสมบูรณ์มากขึ้น โดยแต่งตั้ง “คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม” และกำหนดระยะเวลายกเว้นภาษีเงินได้ให้มีความยืดหยุ่นน้อยลง คือ จากเดิม 2 - 5 ปี ให้มีระยะเวลาเหมือนกันทั้งหมด คือ 5 ปี ผลการปรับนโยบาย ทำให้มีการส่งเสริมการลงทุนเพิ่มมากขึ้น

เพื่อเป็นการจูงใจในการลงทุนมากขึ้น รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. 2505 จำแนกกิจการที่อยู่ในข่ายส่งเสริมการลงทุนออกเป็น 3 ประเภท

- ประเภท ก. ยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีการค้าวัตถุดิบเป็นเวลา 5 ปี

- ประเภท ข. ลดหย่อนอากรขาเข้าและภาษีการค้าวัตถุดิบกึ่งหนึ่งในสามเป็นเวลา 5 ปี
- ประเภท ค. ลดหย่อนอากรขาเข้าและภาษีการค้าวัตถุดิบหนึ่งในสามเป็นเวลา 5 ปี

ต่อมาปี 2508 ได้แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2505 บัญญัติให้ทั้งหน่วยราชการมีฐานะเทียบเท่ากรมสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี เนื่องจากเห็นว่าการบริหารงานส่งเสริมการลงทุนที่ดินที่เดิมอยู่ในรูปคณะกรรมการบริหารไม่มีฐานะเป็นกรมในราชการ อาศัยการยืมตัวข้าราชการจากหน่วยงานอื่นๆ มาทำงานเป็นเหตุให้เกิดความไม่สะดวกแก่การบริหารราชการ ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนถูกจัดตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2509 ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. 2508 ในระยะแรกได้ใช้ชื่อว่า “สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม”

ในปี 2511 ได้แก้ไขเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง เพื่อกำหนดให้กิจการนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมอยู่ในเขตได้รับการส่งเสริมการลงทุน เนื่องจากได้พิจารณาเห็นว่า การหาที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมในท้องที่ ที่เหมาะสมและในราคาพอสมควรเป็นปัญหาสำคัญของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม จึงสมควรส่งเสริมการลงทุนแก่เอกชนในเรื่องก่อสร้างเขตอุตสาหกรรมขึ้น

นโยบายด้านส่งเสริมการลงทุนได้ เริ่มเปลี่ยนมาเน้นการผลิตเพื่อส่งออก และเน้นการกระจายอุตสาหกรรมออกไปสู่ส่วนภูมิภาคโดยได้ออกกฎหมายส่งเสริมการลงทุนฉบับใหม่ขึ้น เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2515 คือ “ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 227” เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในแนวทางใหม่ และปรับให้เข้ากับสถานการณ์มากยิ่งขึ้น เช่น

- (1) กำหนดสิทธิและประโยชน์เป็นกรณีพิเศษสำหรับเขตส่งเสริมการลงทุน
- (2) กำหนดสิทธิและประโยชน์เป็นกรณีพิเศษสำหรับกิจการผลิตเพื่อส่งออก
- (3) ยืดหยุ่นยิ่งขึ้นเกี่ยวกับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเดิมกำหนดยกเว้นเป็นเวลา 5 ปี ให้ยืดหยุ่นเป็น 3 - 8 ปี
- (4) เพิ่มอำนาจการคุ้มครองอุตสาหกรรมโดยกำหนดค่าธรรมเนียม
- (5) เปลี่ยนชื่อคณะกรรมการและสำนักงานจากเดิม “คณะกรรมการการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม” และ “สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม” โดยตัดคำว่า “เพื่อกิจการอุตสาหกรรม” ออกเพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทใหม่ที่ให้การส่งเสริมการลงทุนครอบคลุมกิจการอื่นๆ มากขึ้น เช่น เกษตรกรรม

บริการ ฯลฯ ต่อมาในปี 2520 ได้แก้กฎหมายส่งเสริมการลงทุนครั้งสำคัญอีกครั้งหนึ่ง โดยยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติที่ 227 และได้ออก “พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520” ซึ่งมีการแก้ไขในประเด็นต่างๆ เป็นต้นว่า

(1) ยกระดับคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนโดยบัญญัติให้ “นายกรัฐมนตรี” และ “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม” เป็นประธานกรรมการและรองประธานกรรมการ โดยตำแหน่ง

(2) ปรับปรุงในด้านสิทธิและประโยชน์ให้มีความหลากหลาย และยืดหยุ่นมากขึ้น เช่น กำหนดให้สามารถทั้งยกเว้นและลดหย่อนภาษีอากรขาเข้าเครื่องจักรจากเดิมที่ยกเว้นอากรขาเข้าได้เพียงอย่างเดียว ซึ่งความหมายหลายและความยืดหยุ่นนี้มีประโยชน์มากในภายหลัง เพื่อกำหนดสิทธิและประโยชน์แตกต่างกันตามความเหมาะสม

(3) เพิ่มการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินปันผลที่ได้รับจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริม โดยเดิมยกเว้นเฉพาะภาษีเงินได้บุคคลของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมเท่านั้น

(4) เพิ่มหลักประกันแก่นักลงทุน 4 ข้อ คือ

(4.1) รัฐจะไม่ควบคุมราคาผลิตภัณฑ์ของผู้ได้รับการส่งเสริม

(4.2) รัฐจะไม่ควบคุมราคาผลิตภัณฑ์ของผู้ได้รับการส่งเสริม

(4.3) รัฐจะอนุญาตให้ส่งออกผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการส่งเสริมเสมอ

(4.4) รัฐจะไม่อนุญาตให้ส่วนราชการ องค์การของรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจนำผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกับที่ได้รับการส่งเสริมเข้ามาในราชอาณาจักรโดยได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีการค้า

(5) เพิ่มสิทธิและประโยชน์การลดหย่อนภาษีอากรสำหรับวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ (ที่เดิมยกเลิก) อีกครั้งหนึ่ง โดยกำหนดไว้ในมาตรา 30 ปี ข้อจำกัด คือ จะลดหย่อนให้ไม่เกิน 90% อนุมัติให้ครั้งละไม่เกิน 1 ปี และจะต้องเป็นวัตถุดิบที่ไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ

อย่างไรก็ดี ในปลายปี 2524 ได้แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 โดย พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534 ยกเลิกการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีการค้า เพื่อให้สอดคล้องกับการที่รัฐบาลชำระภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนภาษีการค้าตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นไป และในวันที่ 1 สิงหาคม 2543 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ประกาศนโยบายส่งเสริมการลงทุนฉบับใหม่ และปรับปรุงเขตการลงทุนใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบัน

4.1.2 นโยบายของบีโอไอ (http://www.boi.go.th/thai/about/boi_policies.asp)

นโยบายส่งเสริม สนับสนุนอุตสาหกรรมการเกษตรไทย

BOI เพิ่มสิทธิประโยชน์ทางภาษีพิเศษเพื่อส่งเสริม สนับสนุนและเสริมสร้างพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรไทยอย่างครบวงจร

นโยบายส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาทักษะ เทคโนโลยี และนวัตกรรม STI เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ BOI ปรับนโยบายส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาทักษะ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (Skill Technology & Innovation-STI) โดยเพิ่มสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีแก่โครงการที่มีการพัฒนาด้าน STI

แนวทางการส่งเสริมกิจการซอฟต์แวร์

ปรับประเภทกิจการซอฟต์แวร์ใหม่โดยเน้นการให้การส่งเสริมเป็นกลุ่มธุรกิจ แทนที่จะเป็นลักษณะการทำงาน (Activity Group) เพื่อดึงดูดกลุ่มธุรกิจซอฟต์แวร์ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาซอฟต์แวร์ของประเทศในอนาคต เพิ่มสิทธิประโยชน์ ยกเลิกเงื่อนไขที่ไม่สอดคล้องกับลักษณะธุรกิจ

นโยบายส่งเสริม สนับสนุน SMEs ไทย

BOI ปรับบทบาทการส่งเสริมการลงทุนแก่ SMEs ไทย ตามยุทธศาสตร์การพัฒนา SMEs ของรัฐบาล เพิ่มสิทธิประโยชน์ทางภาษี และลดเงื่อนไขให้เอื้อแก่กิจการเกษตรแปรรูป และอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์พิเศษสำหรับ SMEs ที่มีสินทรัพย์ถาวรสุทธิหรือขนาดการลงทุน (ไม่รวมที่ดินและทุนหมุนเวียน) รวมทั้งบริษัท ไม่เกิน 200 ล้านบาท

4.1.3 พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 และ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534

ผู้ประกอบการซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนแล้ว จะได้รับการให้หลักประกัน การคุ้มครอง และการอนุญาตตาม พ.ร.บ. ดังนี้

(1) การให้หลักประกัน

- รัฐจะไม่โอนกิจการของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมมาเป็นของ รัฐ (มาตรา 43)
- รัฐจะไม่ประกอบกิจการขึ้นใหม่แข่งขัน (มาตรา 44)
- รัฐจะไม่ผูกขาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันกับ ผู้ที่ได้รับการส่งเสริม (มาตรา 45)
- รัฐจะไม่ควบคุมราคาผลิตภัณฑ์ของผู้ที่ได้รับการส่งเสริม (มาตรา 46)

- รัฐจะอนุญาตให้ส่งออกเสมอไป (มาตรา 47)
- รัฐจะไม่อนุญาตให้ส่วนราชการ องค์การของรัฐบาลหรือ รัฐวิสาหกิจนำผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกับที่ได้รับการ ส่งเสริมเข้ามาโดยได้รับยกเว้นอากรขาเข้า (มาตรา 48)

(2) มาตรการคุ้มครอง (พิจารณาตามความเหมาะสม)

- การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษขาเข้า ผลิตภัณฑ์ ชนิดเดียวกับที่ผลิตได้ในประเทศ แต่ไม่เกิน 50% ของราคารวมค่าประกันภัยและค่าขนส่งโดยใช้บังคับ ไม่เกินคราวละ 1 ปี (มาตรา 49)
- ห้ามการนำเข้าผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกับที่ผลิตได้ใน ประเทศ (มาตรา 50)
- ประธานกรรมการมีอำนาจสั่งให้ช่วยเหลือหรือแก้ไข วิธีการจัดเก็บภาษีอากรที่เป็นอุปสรรคต่อกิจการของ ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 51,52)

(3) การอนุญาต

- อนุญาตให้นำคนต่างด้าวเข้ามาเพื่อศึกษาลู่ทางลงทุน (มาตรา 24)
- อนุญาตให้นำช่างฝีมือ และผู้ชำนาญการเข้ามาทำงาน ในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 25,26)
- อนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน (มาตรา 27)
- อนุญาตให้นำเข้าหรือส่งออกซึ่งเงินตราต่างประเทศ (มาตรา 37)

4.1.4 นโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2543

เนื่องด้วยนโยบายส่งเสริมการลงทุนซึ่งใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2536 ไม่เหมาะสมกับ วิฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงกลางปี พ.ศ. 2540 ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจไทย ทำให้การจัดเก็บภาษีอากรของรัฐต่ำกว่าเป้าหมาย และมีภาระหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นส่งผล กระทบต่อฐานะการคลังของรัฐบาล นอกจากนี้ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและการลงทุนของ โลกได้เปลี่ยนแปลงไป คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้ปรับนโยบายส่งเสริมการลงทุน และหลักเกณฑ์การให้สิทธิผลประโยชน์ด้านภาษีอากรใหม่เพื่อให้มีความเหมาะสมกับ สถานการณ์และสอดคล้องกับแนวโน้มภาวะเศรษฐกิจและการลงทุนในอนาคต โดยได้ออก

ประกาศที่ 1/2543 เรื่องนโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน ลงวันที่ 1 สิงหาคม 243
ดังนี้

(1) นโยบายส่งเสริมการลงทุน

เพื่อบรรเทาภาระด้านการคลังของรัฐบาล และเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต คณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุนจึงได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนใหม่ ดังนี้

1. เพิ่มประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้สิทธิและประโยชน์ภาษีอากร โดยให้สิทธิและประโยชน์แก่โครงการที่มีผล ประโยชน์ ต่อเศรษฐกิจอย่างแท้จริง และใช้หลักการบริหารและการจัดการองค์กรที่ดี (Good Governance) ในการให้ สิทธิและประโยชน์ ด้าน ภาษีอากร โดยกำหนดให้ผู้ได้รับการส่งเสริมต้องรายงานผลการดำเนินงานของโครงการที่ได้รับ การส่งเสริม เพื่อให้สำนักงาน ได้ตรวจสอบก่อนใช้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรใน ปีนั้นๆ

2. สนับสนุนให้อุตสาหกรรมพัฒนาระบบคุณภาพและมาตรฐานการผลิต เพื่อแข่งขันในตลาดโลก โดยกำหนดให้ผู้ได้รับการ ส่งเสริม ทุกรายที่มีโครงการลงทุนตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ต้องดำเนินการให้ได้รับ ใบรับรองระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9000 หรือมาตรฐานสากลอื่นที่เทียบเท่า

3. ปรับมาตรการส่งเสริมการลงทุน ให้สอดคล้องกับข้อตกลงด้านการค้า และการลงทุนระหว่างประเทศ โดยการยกเลิกเงื่อนไข การส่งออก และการใช้ชิ้นส่วนในประเทศ

4. สนับสนุนการลงทุนเป็นพิเศษในภูมิภาคหรือท้องถิ่นที่มีรายได้ต่ำ และมีสิ่งเอื้ออำนวยต่อการลงทุนน้อยโดยให้สิทธิ และประโยชน์ด้านภาษีอากรสูงสุด

5. ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยไม่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขเงินลงทุนขั้นต่ำของ โครงการ ที่จะได้รับการส่งเสริมเพียง 1 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน)

6. ให้ความสำคัญแก่กิจการเกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร กิจการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีและทรัพยากรมนุษย์ กิจการสาธารณสุขปศุสัตว์ สาธารณูปการ และบริการพื้นฐาน กิจการป้องกันและรักษาสิ่งแวดล้อม และอุตสาหกรรม เป้าหมาย

(2) หลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการ

ในการพิจารณาความเหมาะสมของโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการมีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

1. โครงการที่มีเงินลงทุนไม่เกิน 500 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) จะใช้หลักเกณฑ์พิจารณาอนุมัติโครงการ ดังนี้

1.1 จะต้องมีส่วนเพิ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้ ยกเว้นการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วน กิจการ เกษตรกรรม และผลิตผลจากการเกษตร และโครงการที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบเป็นพิเศษ

1.2 มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนจดทะเบียนไม่เกิน 3 ต่อ 1 สำหรับโครงการริเริ่ม ส่วนโครงการขยายจะพิจารณาตามความเหมาะสมเป็นรายๆ ไป

1.3 ใช้กรรมวิธีการผลิตที่ทันสมัยและใช้เครื่องจักรใหม่ ในกรณีที่ใช้เครื่องจักรเก่าจะต้องให้สถาบันที่เชื่อถือได้ รับรองประสิทธิภาพ และคณะกรรมการให้ความเห็นชอบเป็นพิเศษ

1.4 มีระบบป้องกันสภาพแวดล้อมเป็นพิษที่เพียงพอ โครงการที่อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม คณะกรรมการจะพิจารณาเป็นพิเศษในเรื่องสถานที่ตั้งและวิธีการจัดการมลพิษ

2. โครงการที่มีเงินลงทุนมากกว่า 500 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) จะใช้หลักเกณฑ์ตามข้อ 1 และจะต้องแนบรายงานศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการตามที่คณะกรรมการกำหนด

3. สำหรับกิจการที่ได้รับสัมปทานและกิจการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ คณะกรรมการจะใช้แนวทางการพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2541 และวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ.2547 ดังนี้

3.1 โครงการลงทุนของรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 จะไม่อยู่ในข่ายที่จะได้รับการส่งเสริม

3.2 โครงการที่ได้รับสัมปทานที่เอกชนดำเนินการ โดยจะต้องโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่รัฐ (Build Transfer Operate หรือ Build Operate Transfer) หน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของโครงการดังกล่าว ที่ประสงค์จะให้ผู้ได้รับสัมปทานได้รับสิทธิและประโยชน์การส่งเสริมการลงทุนจะต้องเสนอโครงการให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน พิจารณาตั้งแต่เริ่มต้นโครงการก่อนออกประกาศเชิญชวน เอกชนเข้าร่วมประมูล และในขั้นการประมูล

จะต้องมีประกาศระบุโดยชัดเจนว่าเอกชนจะได้รับสิทธิและประโยชน์ใดบ้าง ในหลักการ คณะกรรมการ จะไม่ให้การส่งเสริมกรณีเอกชนต้องจ่ายผลตอบแทนให้แก่รัฐในการรับสัมปทานเว้นแต่เป็น ผลตอบแทนที่สมเหตุสมผลกับการลงทุนที่รัฐใช้ในโครงการนั้น

3.3 โครงการของรัฐที่ให้เอกชนลงทุนและเป็นเจ้าของ (Build Own Operate) รวมทั้งให้เอกชนเช่าหรือบริหาร โดยจ่ายผลตอบแทนให้รัฐในลักษณะค่าเช่า คณะกรรมการจะพิจารณาให้การส่งเสริมตาม หลักเกณฑ์ปกติ

3.4 การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ หากจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ควรพิจารณาตั้งงบประมาณที่เหมาะสมภายหลังจากการแปรรูปจากรัฐวิสาหกิจเป็นบริษัท จำกัดตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 แล้ว หากต้องการขยายงาน จะขอรับการส่งเสริมได้เฉพาะส่วนที่ลงทุนเพิ่ม โดยจะได้รับสิทธิและประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ปกติ

(3) หลักเกณฑ์การถือหุ้นของต่างชาติ

เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนต่างชาติในการลงทุนในกิจการ อุตสาหกรรม คณะกรรมการจะผ่อนคลายมาตรการจำกัดการถือหุ้น โดยใช้แนวทางการพิจารณา ดังนี้

1. โครงการลงทุนในกิจการเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ การประมง การสำรวจและการทำเหมืองแร่และการให้บริการ ตามที่ปรากฏในบัญชีหนึ่งท้ายพระราชบัญญัติ การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 จะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้น รวมกันไม่น้อยกว่า ร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน

2. โครงการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรม อนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นข้าง มากหรือทั้งสิ้นได้ไม่ว่าตั้งในเขตใด

3. เมื่อมีเหตุผลอันสมควร คณะกรรมการอาจกำหนดสัดส่วนการถือหุ้น ของต่างชาติเป็นการเฉพาะสำหรับกิจการที่ให้การ ส่งเสริม บางประเภท

(4) การแบ่งเขตการลงทุน

1. คณะกรรมการได้แบ่งเขตการลงทุนออกเป็น 3 เขต ตามปัจจัยทาง เศรษฐกิจโดยใช้รายได้และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานของแต่ละจังหวัดเป็นเกณฑ์ ดังนี้

เขต 1 ประกอบด้วย 6 จังหวัด ในส่วนกลาง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร

เขต 2 ประกอบด้วย 12 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา
ชลบุรี นครนายก พระนครศรีอยุธยา ภูเก็ต ระยอง ราชบุรี
สมุทรสงคราม สระบุรี สุพรรณบุรี และอ่างทอง

เขต 3 ประกอบด้วย 58 จังหวัด

2. ในท้องที่ทุกจังหวัดในเขต 3 เป็นเขตส่งเสริมการลงทุน

(5) หลักเกณฑ์การให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากร

สิทธิและประโยชน์สำหรับโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน จะได้รับ
ตามเขตการลงทุนที่สถานประกอบการตั้งอยู่ ยกเว้น กรณีที่มีการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ
สำหรับกิจการประเภทนั้น ซึ่งแบ่งออกเป็น

- ตามกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
- ตามกิจการที่ให้ความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษ
- ตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาทักษะ เทคโนโลยี และ

นวัตกรรม

- ตามนโยบายส่งเสริม SMEs
- ตามนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมการเกษตรไทย
- ตามประเภทกิจการที่มีการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะอื่นๆ

ทั้งนี้ การให้สิทธิและประโยชน์ในการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลจะ
กำหนดให้ไม่เกินร้อยละ 100 ของเงินลงทุนโดยไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน ยกเว้น
โครงการตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาทักษะ เทคโนโลยี และนวัตกรรม นโยบาย
ส่งเสริม SMEs นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมการเกษตรไทย และประเภทกิจการที่มีการ
กำหนดไว้เป็นการเฉพาะบางประเภท จะไม่กำหนดสัดส่วนการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

(5.1) สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

1. ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรไม่ว่าตั้งอยู่ในเขตใด
2. ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปี ไม่ว่าตั้งอยู่
ในเขตใด
3. สิทธิประโยชน์อื่นให้ได้รับตามเกณฑ์ที่ตั้งในแต่ละเขต

(5.2) สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการที่ให้ความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อ ประเทศเป็นพิเศษ

1. ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรไม่ว่าตั้งอยู่ในเขตใด

2. ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปี ไม่ว่าตั้งอยู่ในเขตใด
 3. ไม่กำหนดสัดส่วนการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล
 4. สิทธิประโยชน์อื่นให้ได้รับตามเกณฑ์ที่ตั้งในแต่ละเขต
- (5.3) นโยบายส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาทักษะ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Skill Technology & Innovation: STI)
- (1) กลุ่มที่ส่งเสริมการพัฒนา STI โดยตรง ได้แก่
 - (1.1) กิจการผลิต เวชภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ทางการแพทย์ (ประเภท 3.9)
 - (1.2) กิจการผลิตเครื่องมือวิทยาศาสตร์ (ประเภท 3.14)
 - (1.3) กิจการผลิตหรือซ่อมอากาศยาน รวมทั้งชิ้นส่วนอุปกรณ์หรือเครื่องใช้บนอากาศยาน (ประเภท 4.7)
 - (1.4) กิจการออกแบบทางอิเล็กทรอนิกส์ (ประเภท 5.7)
 - (1.5) กิจการการวิจัยและพัฒนา (ประเภท 7.12)
 - (1.6) กิจการบริการทดสอบทางวิทยาศาสตร์ (ประเภท 7.13)
 - (1.7) กิจการสอบเทียบมาตรฐาน (Calibration) (ประเภท 7.14)
 - (1.8) กิจการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (ประเภท 7.15)
 - (2) สิทธิและประโยชน์
 - (2.1) ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรไม่ว่าตั้งอยู่ในเขตใด
 - (2.2) ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปี ไม่ว่าตั้งอยู่ในเขตใด
 - (2.3) ไม่กำหนดสัดส่วนการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล
- (5.4) นโยบายส่งเสริม SMEs
- (1) กิจการที่ให้การส่งเสริม ได้แก่
 - (1.1) ผลิตภัณฑ์การเกษตรแปรรูป
 - กิจการผลิตหรือถนอมอาหาร หรือสิ่งปรุงแต่งอาหาร โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (ยกเว้นการผลิตน้ำตาล ลูค อม และไอศกรีม) (ประเภท 1.11)

- กิจการคัดคุณภาพ บรรจุ เก็บรักษา พืช ผัก ผลไม้ ดอกไม้ (ประเภท 1.13)
 - กิจการผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร (ประเภท 1.20)
- (1.2) อุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์
- กิจการผลิตผ้า (ประเภท 3.1.3)
 - กิจการผลิตเครื่องนุ่งห่ม (ประเภท 3.1.6)
 - กิจการผลิตของเล่น (ประเภท 3.6)
 - กิจการผลิตของชำร่วยและของที่ระลึก (ประเภท 3.7.2)
 - กิจการผลิตสิ่งประดิษฐ์ (ประเภท 3.7.3)
 - กิจการผลิตเครื่องเขียน หรือชิ้นส่วน (ประเภท 3.10)
 - กิจการผลิตเครื่องเรือน หรือชิ้นส่วน (ประเภท 3.11)
- (1.3) สิทธิและประโยชน์
- ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรไม่ว่าตั้งอยู่ในเขตใด
 - ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปีไม่ว่าตั้งอยู่เขตใด
 - ไม่กำหนดสัดส่วนการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล
- (1.4) เงื่อนไข
- มีเงินลงทุนไม่น้อยกว่า 500,000 บาท (ไม่รวมค่าที่ดิน และทุนหมุนเวียน)
 - มีคนไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน
 - เป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) และได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือเป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

- จะให้การส่งเสริมทั้งในส่วนที่ดำเนินการอยู่เดิม และ ส่วนที่ลงทุนใหม่เพื่อเพิ่มกำลังผลิตหรือปรับปรุง ประสิทธิภาพการผลิต

(5.5) นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมการเกษตรไทย

(1) กิจการที่ให้การส่งเสริมเพิ่มเติม ได้แก่

- กิจการผลิตหรือถนอมอาหารพร้อมรับประทานหรืออาหารกึ่งพร้อมรับประทาน (ประเภท 1.11.8)
- กิจการบริหารจัดการฟาร์ม (ประเภท 1.27)
- กิจการผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์สำหรับอาหาร (ประเภท 1.28)
- กิจการขนส่งห้องเย็น (ประเภท 1.29)
- กิจการอบพืชและไซโล (ประเภท 1.7)
- กิจการห้องเย็น (ประเภท 1.17)
- กิจการตรวจ วิเคราะห์ และรับรองคุณภาพมาตรฐานผลิตผล การเกษตร (ประเภท 1.21)
- กิจการตรวจ วิเคราะห์โรคพืช ปศุสัตว์ หรือสัตว์น้ำ (ประเภท 1.22)
- กิจการตรวจ วิเคราะห์ดินหรือน้ำ เพื่อการเกษตร (ประเภท 1.23)
- กิจการปลูกป่า (ประเภท 1.24)
- กิจการผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์สำหรับใช้ในการเกษตร (Farm Machinery) และอุตสาหกรรมผลิตอาหาร (Food Processing Machinery) (ประเภท 4.2)

(2) สิทธิประโยชน์

- ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรไม่ว่าตั้งอยู่ในเขตใด
- ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปีไม่ว่าตั้งอยู่เขตใด
- ไม่กำหนดสัดส่วนการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

(5.6) กิจการที่มีการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะอื่นๆ

กิจการที่มีการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะอื่นๆ เช่น กิจการซอฟต์แวร์ กิจการผลิต HARD DISK DRIVE กิจการผลิต SEMICONDUCTOR กิจการที่เกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน กิจการที่ตั้งสถานประกอบการในนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมฟอกย้อม นิคมหรือเขต อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ และนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมการพิมพ์ เป็นต้น ซึ่งจะได้รับสิทธิและประโยชน์แตกต่างจากหลักเกณฑ์ปกติ นอกจากนี้ยังมีกิจการบางประเภทที่ไม่ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล เช่น กิจการตัดและแปรรูปโลหะแผ่น กิจการศูนย์จัดหาจัดซื้อชิ้นส่วนและผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศ กิจการสนับสนุนการค้าและการลงทุน เป็นต้น

(5.7) หลักเกณฑ์การส่งเสริมการโยกย้ายสถานประกอบการ

เพื่อสนับสนุนการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาค คณะกรรมการจะให้การส่งเสริมแก่กิจการที่ดำเนินการอยู่แล้วในส่วนกลาง ไม่ว่าจะเป็นผู้ได้รับการส่งเสริมอยู่เดิมหรือไม่เคยได้รับการส่งเสริมก็ตาม โยกย้ายสถานประกอบการไปสู่ภูมิภาค โดยมีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

1. จะต้องย้ายสถานประกอบการจากเขต 1 ไปเขต 2 หรือจากเขต 1 หรือเขต 2 ไปเขต 3
2. จะต้องย้ายสถานประกอบการเข้าไปตั้งในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม
3. จะต้องเป็นประเภทกิจการที่คณะกรรมการให้การส่งเสริมและมีขนาดการลงทุนตามที่คณะกรรมการกำหนด
4. จะต้องปิดกิจการในที่ตั้งเดิมและพร้อมที่จะเปิดดำเนินการในที่ตั้งแห่งใหม่ภายใน 2 ปี นับแต่วันที่ออกบัตรส่งเสริม
5. ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร และสิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรตามหลักเกณฑ์ในที่ตั้งแห่งใหม่

4.2 กระทรวงพาณิชย์

กระทรวงพาณิชย์เริ่มก่อตั้งใน พ.ศ. 2463 มีหน้าที่และบทบาทในการส่งเสริมการส่งออก ดังนี้

4.2.1 หน้าที่กระทรวงพาณิชย์

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการค้า ธุรกิจบริการ ทรัพย์สินทางปัญญา และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์ หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงพาณิชย์

บทบาทและหน้าที่หลัก

1. การกิจด้านในประเทศ

- การดูแลราคาสินค้าเกษตรและรายได้เกษตรกร
- ดูแลผู้บริโภคภายใต้กรอบกฎหมายของกระทรวงพาณิชย์
- ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจการค้า ทั้งการค้าสินค้าและธุรกิจบริการ รวมทั้งธุรกิจประกันภัย
- ค้ำครองด้านทรัพย์สินทางปัญญา

2. การกิจด้านต่างประเทศ

- เจรจาการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย การเจรจาภายใต้กรอบ WTO FTA อนุภูมิภาค ภูมิภาค ฯลฯ
- จัดระเบียบและบริหารการนำเข้าส่งออก รวมทั้งการขยายตัวรัฐต่อรัฐ การค้ามันสำปะหลัง สินค้าข้อตกลงต่างๆ
- แก้ไขปัญหา และรักษาผลประโยชน์ทางการค้า เช่น การดูแลเรื่อง GSP การเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด
- ส่งเสริมและเร่งรัดการส่งออก

4.2.2 วิสัยทัศน์

"เป็นกระทรวงผู้นำในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการค้าทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศให้เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนมีความอยู่ดีกินดีในทุกระดับ"

4.2.3 พันธกิจ

1. สร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ
2. สร้างความแข็งแกร่งให้ระบบเศรษฐกิจการค้าภายในประเทศ
3. สร้างความเข้มแข็งและพิทักษ์ผลประโยชน์ของผู้บริโภค

4.2.4 หน่วยงานภายในกระทรวงพาณิชย์

หน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ที่มีบทบาทในด้านการส่งเสริมการค้าต่างประเทศมีดังนี้

1) สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (Office of the Permanent Secretary Ministry of Commerce) (<http://www.ops.moc.go.th/>)

บริการของหน่วยงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ มีวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรหลักในการจัดทำและบริหารยุทธศาสตร์การพาณิชย์เชิงบูรณาการ” โดยมีพันธกิจในการศึกษา วิจัย วิเคราะห์ เสนอแนะ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจการพาณิชย์เพื่อการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้ จัดทำ ผลักดัน ติดตาม ประเมินผลยุทธศาสตร์ เพื่อให้สัมฤทธิ์ผล บูรณาการการทำงานของหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงให้เกิดเอกภาพ ส่งเสริม พัฒนา และแก้ไขปัญหาด้านการพาณิชย์ในประเทศและต่างประเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและความเป็นธรรมทางการค้า และเป็นศูนย์กลางข้อมูลเศรษฐกิจการพาณิชย์เพื่อให้บริการแก่ภาครัฐและเอกชนโดยมีการบริการข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลดัชนีเศรษฐกิจการค้า (<http://www.price.moc.go.th/>) โดยสำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า ซึ่งบริหารจัดการการจัดทำข้อมูลราคาและดัชนีเศรษฐกิจการค้าให้ได้มาตรฐานสากล จัดทำข้อมูลราคาและดัชนีเศรษฐกิจการค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล และยุทธศาสตร์การค้าในประเทศ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ผู้ประกอบการ และบุคคลากรในกระทรวงพาณิชย์ รู้จักตระหนักถึงความสำคัญของดัชนีเศรษฐกิจการค้า และนำไปใช้อย่างแพร่หลาย

2. ข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย (<http://www2.ops2.moc.go.th/index.asp>) โดยศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร บริการข้อมูลเกี่ยวกับสถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย ดังนี้

1. สรุปการค้าระหว่างประเทศของไทย
2. มูลค่าการส่งออก นำเข้า และดุลการค้าของไทย (รายเดือน)
3. Menucom (Thai)
4. Menucom (Eng)
5. Harmonize System

3. ศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการค้าจังหวัด (PCOC) (<http://pcoc.moc.go.th/pcoc/>) โดยกองบริหารพาณิชย์ภูมิภาคบริการ เป็นศูนย์รวมข้อมูลเศรษฐกิจการค้าจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัดและหน่วยงานสังกัดกระทรวงพาณิชย์ เพื่อเผยแพร่ให้แก่ผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไป ประกอบด้วยข้อมูลจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัด (75 จังหวัด) เช่น ข้อมูลเศรษฐกิจการค้าจังหวัด ข้อมูลการตลาด ข้อมูล OTOP

4. ศูนย์ข้อมูลการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ (CIM) (<http://www.organic.moc.go.th/>) โดยกองบริหารพาณิชย์ภูมิภาคบริการ ให้คำปรึกษา แนะนำในการกำหนดกรอบ แนวทาง และแผนการพัฒนาศักยภาพด้านการผลิต การตลาด และการส่งออกสินค้าเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดหรือกลุ่ม จังหวัด ร่วมกับคณะทำงาน บริหารศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งกำหนดการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมด้านการตลาด และประชาสัมพันธ์ หนุนรงค์การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้ตรงตามมาตรฐานและความต้องการของตลาด

2) กรมการค้าต่างประเทศ (Department of Foreign Trade)

<http://www.dft.moc.go.th/>

บริการของหน่วยงาน

กรมการค้าต่างประเทศ มีวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรหลักในการกำกับ ดูแล ส่งเสริม ปกป้องและรักษาผลประโยชน์ทางการค้าของประเทศ” โดยมีพันธกิจในการบริหารจัดการการนำเข้าส่งออกและอำนวยความสะดวกทางการค้า ส่งเสริมการค้าและสร้างโอกาสทางการตลาดสินค้าสำคัญ แก้ไขปัญหาอุปสรรคและข้อกีดกันทางการค้า รวมทั้งปกป้องและรักษาผลประโยชน์ทางการค้า โดยมีการบริการข้อมูลต่างๆ ดังนี้

(1) สินค้า แบ่งเป็น สินค้าหลัก เช่น มันสำปะหลัง ข้าว สิ่งทอ สินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้า สินค้ามาตรการนำเข้า - ส่งออก และบัญชีรายชื่อผู้ประกอบการ

(2) การค้า แบ่งเป็น การค้าชายแดน สถิติการค้าชายแดน การค้าชายแดนรายประเทศ การค้าระหว่างประเทศในภูมิภาค (อาเซียนและจีนภาพรวม) และสถานการณ์ข่าว

(3) การส่งออก - นำเข้า แบ่งเป็น ความรู้เบื้องต้นในการประกอบธุรกิจส่งออก ขั้นตอนการส่งออก - นำเข้า และสถิติการส่งออก - นำเข้า

(4) สิทธิประโยชน์ทางการค้า แบ่งเป็น ระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (GSP) ระบบสิทธิพิเศษทางการค้าระหว่างประเทศกำลังพัฒนา (GSTP) เขต

การค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ข้อตกลงองค์การการค้าโลก (WTO) เขตการค้าเสรี (Free Trade Area: FTA) การปรับเปลี่ยนพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี พ.ศ. 2007 และกองทุน FTA

(5) มาตรการระหว่างประเทศ แบ่งเป็น มาตรการ AD / CVD / Safeguard มาตรการ NTMs และกฎเกณฑ์การอนุญาต / ห้าม นำเข้า - ส่งออกสินค้าของต่างประเทศ

(6) งานบริการ แบ่งเป็น แบบฟอร์มในการ Download และวิธีปฏิบัติในการขอใบอนุญาตและหนังสือรับรองการส่งออก - นำเข้าสินค้าและการขอมีบัตรประจำตัว

(7) กฎหมายและพ.ร.บ.

(8) e - Foreign Trade เป็นที่รวมการเข้าใช้บริการ e - Service ของระบบตรวจแหล่งกำเนิดสินค้า ระบบการขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และระบบขอใบอนุญาตและหนังสือรับรองส่งออก - นำเข้า

3) กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (Department of Trade Negotiations) (<http://www.dtn.go.th>)

บริการของหน่วยงาน

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ มีวิสัยทัศน์ “ก้าวทันกระแสการค้าโลก เจรจาเชิงรุก เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศ” มีบริการข้อมูล ดังนี้

(1) ข่าวเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ข่าวสารความเคลื่อนไหวด้านการค้าระหว่างประเทศของไทยกับประเทศคู่ค้า

(2) ศูนย์ข้อมูลการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ แหล่งรวมข้อมูลของประเทศที่เป็นคู่เจรจาการค้าของไทย ข้อมูลพื้นฐานเศรษฐกิจของไทย ข้อมูลสถิติการค้าของไทยที่ทำ FTA รวมทั้งข้อมูลการเจรจาการค้าของไทยในกรอบพหุภาคี กรอบทวิภาคี กรอบภูมิภาค และกรอบการเจรจาเขตการค้าเสรี

(3) เอกสารล่าสุดของข้อมูลการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ แหล่งรวมข้อมูลของข้อมูลการเจรจาการค้าของไทย โดยข้อมูลดังกล่าวจะอยู่ในรูป เอกสาร VDO และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ที่ผู้ใช้สามารถเรียกใช้ได้ง่าย

(4) ข้อมูลและสถิติการค้าแสดงลำดับประเทศคู่ค้าของไทย จำแนกตามกลุ่มเศรษฐกิจและภูมิภาค

(5) ข่าวประชาสัมพันธ์ ถึงกิจกรรม และการสัมมนาที่กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศได้จัดขึ้นเอง และจัดร่วมกับสถาบันศึกษาและหน่วยงานภายนอก

4) กรมทรัพย์สินทางปัญญา (Department of Intellectual Property)

(<http://www.ipthailand.org/>)

บริการของหน่วยงาน

(1) ระบบสิทธิบัตร (<http://61.19.225.222:8085/PAT/>) ให้บริการสืบค้นและยื่นคำขอสิทธิบัตร ตาม พ.ร.บ. สิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ทางอินเทอร์เน็ต

(2) ระบบเครื่องหมายการค้า (<http://61.19.225.221/tm-system/>) ให้บริการตรวจสอบและยื่นคำขอเครื่องหมายการค้า ตาม พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 ทางอินเทอร์เน็ต

(3) ระบบลิขสิทธิ์ (<http://61.19.225.221/cr-system/>) ให้บริการค้นหาและยื่นแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ทางอินเทอร์เน็ต

(4) ระบบแจ้งผลิตผลผลิตภัณฑ์ (<http://61.19.225.201/>) ให้บริการแจ้งการผลิตผลิตภัณฑ์ ทางอินเทอร์เน็ต ตามพ.ร.บ. การผลิตผลิตภัณฑ์ พ.ศ. 2548 ทางอินเทอร์เน็ต

(5) ระบบภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย (<http://61.19.225.222/loc/>) ให้บริการแจ้งข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย ทางอินเทอร์เน็ต

(6) ระบบความลับทางการค้า (<http://61.19.225.222/trs/>) ให้บริการแจ้งข้อมูลความลับทางการค้า ตาม พ.ร.บ. ความลับทางการค้า พ.ศ.2545 ทางอินเทอร์เน็ต

(7) ระบบสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (<http://61.19.225.222:8085/GEO/>) ให้บริการแจ้งข้อมูลสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 ทางอินเทอร์เน็ต

(8) ระบบค้นหาคำวินิจฉัย - คำสั่ง สิทธิบัตร (http://61.19.225.233/eappealsearch/patent_search.ceo) ให้บริการค้นหาผลคำวินิจฉัยและคำสั่งของสิทธิบัตรทางอินเทอร์เน็ต

(9) ระบบค้นหาคำวินิจฉัย - คำสั่ง เครื่องหมายการค้า (http://61.19.225.233/eappealsearch/trademark_search.ceo) ให้บริการค้นหาผลคำวินิจฉัยและคำสั่งของเครื่องหมายการค้า ทางอินเทอร์เน็ต

(10) โปรแกรมการยื่นคำขอผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์สิทธิบัตร (http://www.ipthailand.org/dip/index.php?option=com_content&task=view&id=580&Itemid=777) ให้บริการยื่นคำขอในรูปแบบแผ่นดิสเก็ตต์

(11) ระบบตลาดกลางทรัพย์สินทางปัญญา (<http://ipmart.moc.go.th/>) โดยศูนย์บริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Management Center: IPMC) ให้บริการเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการซื้อขายสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และสินค้าที่มีทรัพย์สินทางปัญญา

(12) ระบบเรียนรู้ทางไกลทรัพย์สินทางปัญญา (<http://ipmart.moc.go.th/>) โดยศูนย์ฝึกอบรมทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Training Center: IPTC) ให้บริการด้านการฝึกอบรมความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญา โดยกำหนดหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียนในกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนเฉพาะด้าน เพื่อสร้างความเข้าใจและพัฒนาความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญา โดยให้บริการฝึกอบรมใน 2 ลักษณะคือ เรียนผ่านทางอินเทอร์เน็ต และเรียนในห้องเรียน

(13) ข้อมูลสถิติการจดทะเบียนและจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (http://www.ipthailand.org/dip/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=134&Itemid=162)

(14) ข้อมูลกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทย (http://www.ipthailand.org/dip/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=82&Itemid=162)

(15) ข้อมูลกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของต่างประเทศ (<http://61.19.225.226/Thai/DIP/iplaw.asp>)

(16) วิดีทัศน์ความรู้ทรัพย์สินทางปัญญา (http://www.ipthailand.org/dip/index.php?option=com_content&task=section&id=60&Itemid=766)

(17) ปฏิทินกิจกรรม (http://www.ipthailand.org/dip/index.php?option=com_events&Itemid=497) ให้บริการข้อมูลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานภายใต้กรมทรัพย์สินทางปัญญา ได้แก่ กิจกรรมการฝึกอบรม การให้บริการรับคำขออนอกสถานที่ (Mobile Unit)

5) ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) (The SUPPORT Arts and Crafts International Centre of Thailand (Public Organization)) (<http://www.sacict.net/default.asp>)

บริการของหน่วยงาน

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) เป็นนิติบุคคลรูปแบบใหม่ ตามกฎหมายว่า ด้วยองค์การมหาชนภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงพาณิชย์ มีชื่อย่อว่า ศ.ศ.ป. และชื่อภาษาอังกฤษว่า The Support Arts and Crafts International

Centre of Thailand (Public Organization) หรือ SACICT (อ่านพ้องเสียงกับคำว่า “ศักดิ์สิทธิ์” ในภาษาไทย) เป็นองค์กรที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศในการจัดการ การผลิตและการตลาด และเป็นองค์กรหลักในการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการผลิตและการตลาดในระดับชาติ และระดับสากลเพื่อผลักดันให้ผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านเป็นที่นิยมแพร่หลายทั้งในและต่างประเทศ โดยมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- (1) ดำเนินการบริหารจัดการให้มีการประกวดหรือจำหน่ายสินค้าศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน
- (2) พัฒนาผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านทั้งในด้านคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งส่งเสริมภาพลักษณ์การพัฒนา รูปแบบของผลิตภัณฑ์และการบรรจุภัณฑ์
- (3) ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนด้านการตลาดและการขยายตลาดทั้งในและต่างประเทศ
- (4) ส่งเสริมความเชื่อมโยงและสนับสนุนระหว่างอุตสาหกรรมการผลิต การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านตลอดจนผสมผสาน หรือประยุกต์เทคโนโลยีที่ทันสมัยกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
- (5) พัฒนาฝึกอบรมการบริหารจัดการผลิตและการบริหารงานบุคคล การเงินและการตลาด
- (6) ดำเนินการสนับสนุนด้านลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และทรัพย์สินทางปัญญา อื่นๆ

4.2.5 การจัดระเบียบในการส่งออกและนำเข้า

1) การจัดระเบียบในการส่งออก

ในมาตรา 5 ของพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 ได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักในการจัดระเบียบการส่งออกไว้ดังนี้

- 1.1) เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
- 1.2) เพื่อป้องกันและรักษาสาธารณสุขประโยชน์
- 1.3) เพื่อประโยชน์ด้านสาธารณสุข
- 1.4) เพื่อความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
- 1.5) เพื่อให้เป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศ

ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์ได้ห้ามส่งออกสินค้า 6 รายการ คือ

สินค้าห้ามส่งออก (6 รายการ)

1. ทราบ ที่มีซิลิกาออกไซด์เกินกว่าร้อยละ 75 โดยน้ำหนัก เหตุผล คือ เพื่อสงวนไว้ใช้ภายในอุตสาหกรรมภายในประเทศ และเพื่อเป็นการป้องกันการทำลายสภาพสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

2. มาตรการคว่ำบาตรต่อสาธารณรัฐเชียร์ราลีโอน ควบคุมอาวุธทุกประเภท ยานพาหนะทางทหาร อาวุธและอุปกรณ์ เหตุผล คือ ตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

3. มาตรการคว่ำบาตรต่อสหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเอธิโอเปีย และประเทศเอริเทรีย ควบคุมอาวุธ และวัสดุที่เกี่ยวข้องทุกประเภท เหตุผล คือ ตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

4. มาตรการคว่ำบาตรต่อสาธารณรัฐไลบีเรีย ควบคุมอาวุธและวัสดุที่เกี่ยวข้องทุกประเภท เหตุผล คือ ตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

5. มาตรการคว่ำบาตรต่อสาธารณรัฐประชาธิปไตยโซมาเลีย ควบคุมสินค้าอาวุธ และอุปกรณ์ทหาร เหตุผล คือ ตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

6. มาตรการคว่ำบาตรต่อสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก ควบคุมสินค้าอาวุธ และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เหตุผล คือ ตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

สินค้าที่ต้องขออนุญาตส่งออกมี 38 รายการ ประกอบด้วย

1. สินค้าเกษตรกรรม 30 รายการ

2. สินค้าอุตสาหกรรม 8 รายการ

2) การจัดระเบียบในการห้ามนำเข้า

กระทรวงพาณิชย์ได้จัดระเบียบในการห้ามนำเข้าสินค้า 9 รายการ ดังนี้

2.1) เครื่องเล่นเกม เหตุผล คือ เพื่อประโยชน์ของความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

2.2) ตู้เย็นที่มีการใช้สารซีเอฟซี (Chlorofluorocarbons: CFCs) เหตุผล คือ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของสาธารณสุข

2.3) เครื่องยนต์ ส่วนประกอบ และอุปกรณ์ประกอบที่ใช้แล้วของรถจักรยานยนต์ เหตุผล คือ เพื่อปกป้องชีวิตหรือสุขภาพของมนุษย์ ความปลอดภัยของสาธารณชน

2.4) ยางรถที่ใช้แล้ว เหตุผล คือ เพื่อป้องกันปัญหามลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมด้านสุขอนามัยของประชาชน และขยะของเสียภายในประเทศ

2.5) มาตรการคว่ำบาตรต่อสาธารณรัฐเชอร์ราลีโอน ห้ามนำเข้าเพชรที่ยังไม่ได้เจียรในทุกชนิด เหตุผล คือ ตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

2.6) มาตรการคว่ำบาตรต่อสาธารณรัฐไลบีเรีย ห้ามนำเข้าเพชรที่ยังไม่ได้เจียรในทุกชนิด และสินค้าไม้ซุง และผลิตภัณฑ์ไม้ทุกชนิด เหตุผล คือ ตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

2.7) ไม้ซุงและไม้แปรรูปประเภทไม้สัก ไม้ยาง และไม้ที่มีชนิดตรงกับไม้หวงห้ามตามแนวชายแดนจังหวัดตากและกาญจนบุรี เหตุผล คือ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาการค้าไม้ และสิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้ และเพื่อเป็นการป้องกันลักลอบตัดไม้ทำลายป่าบริเวณชายแดนไทย - พม่า

2.8) สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นสินค้าต้องห้ามในการส่งออกและนำเข้ามาในราชอาณาจักร ยกเว้นใช้ส่วนตัว ใช้อิจัย หรือศึกษาในปริมาณที่สมควร มีใช้เพื่อการค้า

2.9) สินค้าปลอมหรือเลียนแบบเครื่องหมายการค้า เป็นสินค้าต้องห้ามในการส่งออกและนำเข้าในราชอาณาจักร ยกเว้นใช้ส่วนตัว ของที่ระลึก ในปริมาณที่สมควร

4.2.6 งานสนับสนุนการส่งออกของกระทรวงพาณิชย์ มีดังนี้

(1) ลดขั้นตอนและยกเลิกการควบคุมการส่งออก เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักร

(2) รักษาตลาดเดิมและเจาะตลาดใหม่ โดยการจัดงานแสดงสินค้าในต่างประเทศจะเน้นการแสดงผลเฉพาะอย่าง นอกจากนี้ ยังได้จัดผู้แทนทางการค้าไปเจาะตลาดในต่างประเทศ ทำให้ขายสินค้าได้เพิ่มขึ้น

(3) เน้นส่งเสริมสินค้าที่มีศักยภาพสูงให้เป็นสินค้าเป้าหมาย เช่น อัญมณี อาหาร กระจ่าง เสื้อผ้าสำเร็จรูป

(4) การประสานงานเพื่อแก้ปัญหาการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการแก้ปัญหาการส่งออกในด้านประสานงานกับส่วนราชการอื่นๆ ที่สำคัญ 2 ประการ คือ ด้านภาษีส่งออก และด้านสินเชื่อเพื่อการส่งออก

(5) การกำหนดมาตรฐานสินค้าออก เพื่อให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของต่างชาติ เนื่องจากปัญหาคุณภาพที่ไม่ได้มาตรฐานเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกอย่างมาก กระทรวงพาณิชย์จึงได้ดำเนินการกำหนดให้สินค้าอีก 7 ชนิด เป็นสินค้ามาตรฐาน ได้แก่ กุ้งแช่เย็น ทองรูปพรรณ ผลิตภัณฑ์ไม้แปรรูป ผลไม้ 5 ชนิด ผักสด 3 ชนิด ถั่วต่างๆ และปลาป่นเพิ่มเติมจากที่ได้ทำการควบคุมและตรวจสอบมาตรฐานไปแล้ว 10 ชนิด ซึ่งได้แก่ ปอพอก ข้าวโพด เมล็ดละหุ่ง ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง เปลือก ปุ๋ยนุ่น ไม้สักแปรรูป ข้างฟาง เครื่องเงินไทย ผ้าไหม และผลิตภัณฑ์ผ้าไหม

(6) ส่งเสริมการใช้สินค้าที่ผลิตภายในประเทศเพื่อลดการขาดดุลการค้า กระทรวงพาณิชย์ได้พยายามชักจูงให้คนไทยประหยัดรายจ่าย โดยเฉพาะสินค้าในส่วนสั่งจากต่างประเทศ โดยหันมาใช้สินค้าไทย นิยมไทย โดยการจัดแสดงสินค้าส่งออก และส่งเสริมให้มีการจัดงานดังกล่าวแพร่หลายยิ่งขึ้นต่อไป

(7) งานของคณะกรรมการพัฒนาการส่งออก

คณะกรรมการพัฒนาการส่งออก ได้ดำเนินการในด้านเสนอแนะแก้ไข ปัญหาและอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศสำหรับการส่งออกสินค้าประเภทต่างๆ การปรับปรุงคุณภาพอาหารเพื่อการส่งออก การจัดตั้งบริษัทการค้าระหว่างประเทศ การกำหนดอัตราค่าขนส่งทางอากาศเป็นพิเศษแก่สินค้าบางประเภท วิธีการส่งออก การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการว่าด้วยการเงินเพื่อการส่งออก และการจัดทำเป้าหมายสินค้าส่งออกในแต่ละปี เป็นต้น

(8) งานส่งเสริมการค้า

(8.1) การจัดตั้งหน่วยงานให้บริการการค้าต่างประเทศ

(8.1.1) ศูนย์บริการการค้าต่างประเทศ ทำหน้าที่บริการต่างๆ แก่ผู้ยื่นเรื่องขอส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักร และนำเข้ามาในราชอาณาจักร

(8.1.2) หน่วยงานหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า ทำหน้าที่ให้บริการออกหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าแก่ผู้ส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักรที่ตั้งเพิ่มเติมที่ ดอนเมืองและกรมศุลกากร

(8.1.3) สำนักงานการค้าต่างประเทศ ณ ท่าอากาศยานเชียงใหม่ และชลบุรี ทำหน้าที่ให้บริการแก่ผู้ส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักร ผลการจัดตั้งหน่วยงานดังกล่าวขึ้น ก่อให้เกิดผลดีในด้านอำนวยความสะดวก รวดเร็ว ในเรื่องการส่งออกและนำเข้า

(8.2) ทำการเจรจาระงับข้อพิพาททางการค้าในกรณีที่มีการปฏิบัติผิดสัญญาทางการค้า โดยรับเรื่องร้องเรียนจากพ่อค้าชาวต่างประเทศเกี่ยวกับกรณีพ่อค้าส่งออกของไทยผิดสัญญาทางการค้า เช่น ไม่ส่งมอบสินค้าไปให้ตามสัญญาหรือส่งสินค้าไม่ถูกต้องตามสัญญา โดยทางกระทรวงพาณิชย์จะทำการสอบข้อเท็จจริงและทำการไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาท

(8.3) ช่วยจัดระเบียบในการส่งออก เช่น แก้ไขปัญหาและอุปสรรคของสินค้าออกบางชนิดที่มีปัญหาในด้านการส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ โดยจัดระเบียบการส่งออกเสียใหม่ หรือการพิจารณาวางระเบียบหลักเกณฑ์ในการอนุญาตให้ทำการค้ากับประเทศสังคมนิยม ได้แก่ การทำการค้ากับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หรือดำเนินการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อส่งเสริมสินค้าบางอย่างออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยปรับปรุงให้สินค้ามีมาตรฐานดีขึ้น เป็นที่มั่นใจแก่ผู้ซื้อในต่างประเทศ

(9) งานสิทธิประโยชน์ทางการค้า

ได้ดำเนินการเพื่อให้สินค้าออกของประเทศได้รับสิทธิพิเศษและประโยชน์ทางการค้าในต่างประเทศ ให้การส่งออกเพิ่มขึ้นทั้งมูลค่าปริมาณและประเภทของสินค้า เสนอแนะมาตรการเพื่อขจัดข้อกีดกันทางการค้ากับประเทศต่างๆ อันเป็นอุปสรรคต่อการส่งออก ผลการดำเนินการในด้านนี้มีดังนี้

(9.1) ส่งเสริมการใช้สิทธิพิเศษฯ ในการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

เพื่อเป็นการชักจูงให้ผู้ผลิตและผู้ส่งออกใช้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรในการส่งออกให้กว้างขวาง อันเป็นการเร่งรัดการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์จึงได้จัดทำข่าวหรือเอกสารหรือจัดสัมมนา เพื่อเผยแพร่ข้อมูลชี้แจง และให้คำแนะนำแก่ผู้ผลิตและผู้ส่งออก

(9.2) สิทธิพิเศษทางการค้าระหว่างอาเซียน

ทำการศึกษา ติดตามและวิเคราะห์ปัญหาและข้อกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีศุลกากรในระหว่างกลุ่มอาเซียน เพื่อกำหนดแนวนโยบายสำหรับการแก้ไขปัญหาและข้อกีดขวางต่างๆ อันจะเป็นการขยายการค้าในภูมิภาคอาเซียน และการเจรจาระหว่างอาเซียนกับประเทศที่สาม

(9.3) การขอสิทธิพิเศษให้แก่สินค้าออกของไทย

ทำการศึกษาวิเคราะห์รายการสินค้าและระบบสิทธิพิเศษของประเทศต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการเจรจาขอสิทธิพิเศษทางการค้า หรือเจรจาแลกเปลี่ยนสิทธิพิเศษ

(10) การแสดงสินค้าไทยในต่างประเทศ

เพื่อให้สินค้าที่ผลิตขึ้นได้ในประเทศสามารถส่งออกและจำหน่ายในตลาดต่างประเทศได้มีมูลค่าสูงสุด หน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวงพาณิชย์ เช่น ศูนย์บริการส่งออก ศูนย์พาณิชย์กรรม สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและหน่วยงานธุรกิจเอกชนต่าง ๆ ทำการเผยแพร่สินค้าไทยในต่างประเทศ

(11) สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ

สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นผู้แทนของกระทรวงพาณิชย์ในต่างประเทศ มีบทบาทสำคัญในการที่จะขยายช่องทางทางการค้าของไทยในต่างประเทศ แก้ไขข้อพิพาททางการค้า ให้คำแนะนำแก่ผู้ส่งออกของไทยและผู้นำเข้าของต่างประเทศ ตลอดจนศึกษาวิจัยสินค้าที่มีช่องทางจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ และเผยแพร่สินค้าใหม่ๆ ในประเทศที่ตั้งสำนักงานและเขตดูแล

(12) การร่วมประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการค้า

กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมการค้าต่างประเทศ กรมพาณิชย์สัมพันธ์ และกรมเศรษฐกิจพาณิชย์ ได้เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการค้า สิทธิประโยชน์ทางการค้า ตลอดจนการสัมมนาทางวิชาการรับสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อทบทวนและกระชับความสัมพันธ์ทางการค้าและทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ตลอดจนร่วมมือกันแก้ไขอุปสรรคทางการค้าที่เกิดขึ้น และหรืออาจจะเกิดขึ้นแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและแสวงหาช่องทางในอันที่จะขยายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนระหว่างกันให้เพิ่มขึ้น รวมทั้งร่วมมือกันขจัดปัญหาทางเศรษฐกิจต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยการจัดส่งคณะผู้แทนการค้าไปประชุมในต่างประเทศ

(13) การศึกษาและวิจัย

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการค้าระหว่างประเทศมีความคล่องตัวตามสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจของโลก กระทรวงพาณิชย์จึงได้จัดให้มีหน่วยงานศึกษา ติดตาม สภาพการณ์ผลิต การค้า ความต้องการใช้ภายในประเทศ แนวโน้มในการขายสินค้าประเภท

เดียวกันของประเทศที่เป็นคู่แข่งกัน ความต้องการของประเทศลูกค้า ตลอดจนปัญหาในด้าน การกีดกัน การนำเข้าจากต่างประเทศ พร้อมทั้งหามาตรการต่างๆ มาใช้เพื่อเร่งจัดการส่งออก

(14) งานสถิติการพาณิชย์

เพื่อให้การวางแผนทางการค้าต่างประเทศเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ กระทรวงพาณิชย์จึงได้จัดตั้งศูนย์สถิติการพาณิชย์ขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนสถิติการพาณิชย์ของประเทศ และเป็นมาตรฐานสากลที่สามารถแลกเปลี่ยนข่าวสารการพาณิชย์กับ ต่างประเทศได้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมูลค่าและปริมาณที่ประเทศไทยส่งออกและนำเข้าจาก ประเทศต่างๆ ที่สำคัญรวมถึงการจำแนกสถิติตามประเภทของสินค้านำเข้าและส่งออก

(15) การสำรวจข้อมูลการผลิต เพื่อคั่นหานักธุรกิจที่อยู่ในฐานะส่งออกและ สามารถผลิตสินค้าส่งออกได้ในระยะยาว และเพื่อให้ทราบถึงขีดความสามารถของผู้ผลิตและผู้ ส่งออกสินค้าไทย แหล่งผลิตปริมาณการผลิตวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต กรรมวิธีการผลิต มาตรฐานการผลิต การตลาดปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการส่งออก และได้จัดทำ รายงานอุปทานสินค้า และทำเนียบผู้ผลิตผู้ส่งออกเผยแพร่โดยตรง เพื่อประโยชน์ต่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น สำนักงานพาณิชย์ และศูนย์พาณิชย์กรรมในต่างประเทศ

(16) การให้บริการข้อมูลการตลาด เพื่อช่วยให้นักธุรกิจได้ทราบถึงข้อมูล การตลาดทันต่อภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงในตลาดโลก โดยพัฒนาด้านบริการข้อมูลการค้าอย่าง กว้างขวางและรวดเร็วด้วยระบบคอมพิวเตอร์

(17) การประชาสัมพันธ์การค้า ได้ปรับปรุงการจัดทำเอกสารและวัสดุ เพื่อ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

(18) การฝึกอบรมการส่งออก เพื่อพัฒนาบุคลากรแก่ผู้ผลิต / ผู้ส่งออกให้มีความรู้ ความสามารถด้านการค้าและข้อมูลการตลาดเท่าเทียมกับนักธุรกิจนานาชาติ

(19) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อให้สินค้าส่งออกเป็นไปตามรสนิยมและความ ต้องการของตลาดต่างประเทศยิ่งขึ้น โดยเน้นด้านพัฒนาการบรรจุหีบห่อ เช่น การบรรจุหีบห่อ ข้าว ซึ่งสามารถขยายตลาดการส่งออกไปสหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ และฮ่องกง ได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งการปรับปรุงการบรรจุหีบห่อผักสด ผลไม้สด ทำให้เป็นที่ยอมรับในตลาดยุโรปยิ่งขึ้น

(20) การแนะนำการค้า ทำหน้าที่เป็นสื่อเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตไทยและผู้นำเข้า ต่างประเทศให้มีการติดต่อค้าขายกัน และแนะนำด้านสินค้าที่ตลาดต่างประเทศต้องการ

4.3 กระทรวงคมนาคม

การขนส่งสินค้าเข้าและออกของประเทศไทย ดำเนินไปใน 3 ด้าน คือ

1. การขนส่งสินค้าทางบก บริหาร และควบคุมโดยกรมการขนส่งทางบก
2. การขนส่งสินค้าทางอากาศ บริหาร และควบคุมโดยกรมการบินพาณิชย์

1. การขนส่งสินค้าทางทะเล บริหาร และควบคุมโดยกรมการขนส่งทางน้ำ และพาณิชย์นาวี (กรมเจ้าท่าเดิม) ซึ่งเป็นประเภทการขนส่งที่มีบทบาทมากที่สุดในการค้าระหว่างประเทศ

การขนส่งสินค้าทางทะเล

การขนส่งสินค้าทางทะเลก่อน พ.ศ. 2545 ดำเนินการโดยกรมเจ้าท่า ต่อมาใน พ.ศ. 2545 ได้มีการปฏิรูปราชการตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ได้มีการเปลี่ยนชื่อกรมเจ้าท่า เป็นกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชย์นาวี สังกัดกระทรวงคมนาคม มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาระบบการขนส่งทางน้ำและการพาณิชย์นาวี ให้มีการเชื่อมต่อบริการขนส่งอื่นๆ ทั้งการขนส่งผู้โดยสารและสินค้า รวมถึงการสนับสนุนภาคการส่งออกให้มีความเข้มแข็ง

กรมการขนส่งทางน้ำทะเล พณิชยนาวีได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน ดังนี้

วิสัยทัศน์

พัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งทางน้ำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ มีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี ตลอดจนสนับสนุนให้มีการกระจายการขนส่งทางน้ำอย่างเหมาะสม และมีความเชื่อมโยง อันเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันด้านการค้า และบริการส่งผลให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น

พันธกิจ

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย กฎหมายว่าด้วยเรือไทย กฎหมายว่าด้วยเรือโดนกัน กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพาณิชย์นาวี และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาและวิเคราะห์เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งทางน้ำ

3. ดำเนินการจัดระเบียบการขนส่งทางน้ำและกิจการพาณิชย์นาวี

4. ร่วมมือและประสานงานกับองค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศในด้านการขนส่งทางน้ำ การพาณิชย์นาวี และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญา และความตกลงระหว่างประเทศ

5. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การพัฒนาให้มีบริการ โครงสร้างพื้นฐานการขนส่งทางน้ำในเชิงยุทธศาสตร์ในฐานะปัจจัยผลักดันในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และการสร้างความเข้มแข็งของพื้นที่ เพื่อเชื่อมโยงความต้องการขนส่งจากประเทศเพื่อนบ้าน และระบบโลจิสติกส์

2. ความจำเป็นในการรักษามาตรฐาน และพัฒนาคุณภาพบริการขนส่งทางน้ำ เพื่อบรรเทาปัญหาด้านการจราจร และยกระดับคุณภาพชีวิต

3. การตระหนักถึงมาตรฐานด้านความปลอดภัยในระบบการขนส่งทางน้ำ

4. รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนในการมุ่งพัฒนาระบบราชการให้มีประสิทธิภาพ และประโยชน์สูงสุดจากเงินลงทุน และทรัพยากรสาธารณะ

วัตถุประสงค์

1. จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและบริการด้านการคมนาคมขนส่งทางน้ำและการเชื่อมโยง ส่งเสริมการขนส่งระบบโลจิสติกส์อย่างบูรณาการ

2. ประชาชนได้รับระบบการจราจรขนส่งทางน้ำที่มีความสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย

3. เพิ่มความปลอดภัยในระบบการขนส่งทางน้ำ

4. เสริมสร้างสมรรถนะในการบริหารจัดการด้วยระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

กลยุทธ์

1. พัฒนาและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนระบบโลจิสติกส์ให้เพียงพอ และต่อเนื่อง ตลอดจนเชื่อมโยงกับการขนส่งระบบอื่น

2. พัฒนาและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานให้เพียงพอและต่อเนื่องตลอดจนเชื่อมโยงกับการขนส่งระบบอื่น

3. กำกับ ดูแล โครงสร้างพื้นฐาน และบริการคมนาคมขนส่งทางน้ำ เพื่อให้เกิดความ สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย รวมทั้งกำหนดมาตรการสนับสนุนด้านการพาณิชย์นาวี

4. สร้างศักยภาพการบริหารจัดการด้านการขนส่งทางน้ำและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

4.4 กระทรวงอุตสาหกรรม

กระทรวงอุตสาหกรรมได้ก่อตั้งจาก กองอุตสาหกรรมใน พ.ศ. 2479 และได้มีการปรับเปลี่ยนเรื่อยมาจนกระทั่ง พ.ศ. 2545 มีการปฏิรูประบบราชการ และปรับเปลี่ยนหน่วยงานมาเป็นดังปัจจุบัน

กระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม ทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน ในปี พ.ศ. 2544 - 2549 กระทรวงอุตสาหกรรมได้จัดทำนโยบายที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 นโยบายรัฐบาล และบทบาทภารกิจของกระทรวงอุตสาหกรรม ดังนี้

ด้านอุตสาหกรรม

มาตรการเร่งด่วนระยะสั้น

1. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อให้แต่ละชุมชนได้นำภูมิปัญญาและศักยภาพของท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาสินค้าโดยกระทรวงอุตสาหกรรมจะร่วมสนับสนุนในด้านความรู้สมัยใหม่ เทคนิคการผลิต และบริหารจัดการ รวมทั้งการทำตลาดเพื่อเชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศด้วยระบบร้านค้าเครือข่าย

2. ร่วมผลักดันการจัดตั้งธนาคารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก รวมทั้งแก้ไขปัญหาสภาพคล่องด้วยการปรับโครงสร้างการบริหารงานของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) เน้นการเพิ่มเงินทุนหมุนเวียนพร้อมกับการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ สนับสนุนการนำเครื่องจักรมาจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เพื่อใช้เป็นหลักทรัพย์ในการเพิ่มทุน ทั้งนี้ เพื่อเป็นสนับสนุนผู้ประกอบการเดิม เพิ่มโอกาสและทางเลือกด้านแหล่งเงินให้ผู้ประกอบการใหม่ อันจะช่วยสร้างและรักษาฐานการผลิต การจ้างงาน การสร้างรายได้ และการส่งออก

3. ให้ความช่วยเหลือเพื่อลดต้นทุนการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม โดยจัดบริการปรึกษาแนะนำเพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิต การบริหารจัดการ การลดต้นทุนพลังงาน การประหยัดพลังงานและการใช้พลังงานทดแทน

4. สนับสนุนการแก้ไขปัญหาสภาพคล่องของภาคอุตสาหกรรม ด้วยการส่งเสริมการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักรเพื่อให้ใช้เป็นหลักทรัพย์ในการกู้ยืม ผลักดันความ

ร่วมมือกับธนาคารพาณิชย์เพื่อสนับสนุนสินเชื่อแก่ SMEs เร่งปรับโครงสร้างการบริหาร เพิ่มสาขา และเพิ่มขีดความสามารถในการวิเคราะห์สินเชื่อ พร้อมทั้งลดอัตราดอกเบี้ยของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.)

5. เร่งรัดการปรับโครงสร้างภาษี เพื่อช่วยลดต้นทุนและข้อเสียเปรียบในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทย

6. ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยโรงงานและมาตรฐานอุตสาหกรรมให้ทันสมัยเอื้อต่อการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม

7. เร่งรัดการดำเนินงานเพื่อปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมทั้งด้านการผลิต การจัดการและการตลาด ให้บังเกิดผลอย่างแท้จริงและต่อเนื่อง

8. พัฒนาสมรรถนะบุคลากรและองค์ภาครัฐและเอกชนด้านเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยภาคอุตสาหกรรม และด้านระบบการจัดการตามมาตรฐานสากล เช่น ISO 9000 ISO 14000 มอก.18000 และ HACCP เป็นต้น เพื่อให้มีศักยภาพพร้อมรองรับการปรับตัวสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ ๆ ในธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็ก สำหรับเศรษฐกิจใหม่ที่ความรู้เป็นฐาน

9. กำหนดมาตรการบรรเทาผลกระทบและเตรียมความพร้อมรับการเปิดเสรีทางการค้าทั้งจากข้อตกลง WTO AFTA และกลุ่มเศรษฐกิจอื่นๆ รวมทั้งส่งเสริมภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลด้านการค้า การลงทุนและการวิเคราะห์ผลกระทบตามข้อตกลงภายใต้กรอบข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศ

มาตรการระยะยาว

1. ปรับโครงสร้างการผลิตในภาคอุตสาหกรรมและการส่งเสริมการลงทุน ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ โดยคำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติ ทักษะฝีมือ ภูมิปัญญาไทย ศักยภาพในการผลิตและการตลาด และการใช้วัตถุดิบภายในประเทศให้สอดคล้องกับการพึ่งพาจากต่างประเทศ

2. เสริมสร้างให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐาน และเชื่อมโยงอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่จะก่อให้เกิดผลต่อเนื่องต่อการปรับโครงสร้างการผลิตภาคอุตสาหกรรม ตลอดจนส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องกับทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมพื้นฐานของประเทศ เพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับระบบเชื่อมโยงของอุตสาหกรรม

3. สร้างความแข็งแกร่งให้กับอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยมีศักยภาพการพัฒนาและมีฐานความรู้ความชำนาญสูง โดยส่งเสริมให้ไทยเป็นแหล่งผลิตอาหารและแปรรูปสินค้าเกษตรอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพของโลก

4. การพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็ก ให้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศโดยให้การสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบัน การศึกษา รวมทั้งผลักดันให้เกิดเครือข่ายสารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตและการตลาด และส่งเสริมให้ SMEs ดำเนินกิจกรรม การค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

5. ส่งเสริมบทบาทของสถาบันการเงิน รวมถึงสนับสนุนการจัดตั้งและการดำเนินงานของกองทุนร่วมทุน ตลอดจนระบบการค้ำประกันสินเชื่อ เพื่อพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยจัดทำแผนพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม ขนาดกลางและขนาดเล็ก ให้เข้าถึงแหล่งสินเชื่อ และเพิ่มปริมาณสินเชื่อ SMEs รายย่อยตามความจำเป็น

6. สนับสนุนและกำหนดมาตรการเพิ่มมูลค่าเพิ่มสินค้าอุตสาหกรรม สนับสนุนการเพิ่มผลผลิตภาคอุตสาหกรรมเพื่อการแข่งขันและการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยเพิ่มผลผลิตภาคการผลิตรวมภาคอุตสาหกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.5 ต่อปี รวมทั้งสร้างเครือข่ายและขบวนการเพื่อการพัฒนาปัจจัยหลักที่เป็นเงื่อนไขของความสำเร็จในการเพิ่มผลผลิต เช่น พัฒนาบุคลากร เพิ่มขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น

7. สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมในท้องถิ่น ชุมชน และภูมิภาค ให้เกิดธุรกิจอุตสาหกรรมที่มีระบบการจัดการ ที่ดีเข้มแข็ง และนำไปสู่การพัฒนาตามระบบบริหารคุณภาพที่ยั่งยืน โดยพัฒนากลุ่มอาชีพในท้องถิ่น ส่งเสริมการผลิตสินค้า ไทย สร้างเครื่องหมายสินค้าท้องถิ่น รวมทั้งสนับสนุนการจัดระบบพื้นที่อุตสาหกรรมในรูปของนิคมอุตสาหกรรม ในพื้นที่ที่มีศักยภาพจะพัฒนาเป็นพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศ โดยส่งเสริมให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมให้เข้าไปตั้งโรงงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม

8. ส่งเสริมการรับช่วงและเชื่อมโยงการผลิต ระหว่างกิจการอุตสาหกรรมในลักษณะของกลุ่มอุตสาหกรรมเพื่อให้มีการสนับสนุนและถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างกัน และเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนที่เข้มแข็งกับธุรกิจอุตสาหกรรม ตลอดจนจัดตั้งกลุ่มอุตสาหกรรมที่สามารถแลกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างกันได้ และเป็นพันธมิตรกัน (Industrial Clusters)

9. กำกับดูแลสถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงภัย และมีมลภาวะสูง สนับสนุนให้ย้ายไปยังเขตประกอบการอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม โดยลดภาษีของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรมให้ได้เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 50 ตลอดจนส่งเสริมและผลักดันการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยเน้นการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างความปลอดภัยในสถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม เช่น ปรับปรุงมาตรฐานการจัดการมลพิษ ทางอากาศ ควบคุมคุณภาพอากาศให้สารมลพิษต่างๆ อยู่ในพิกัดมาตรฐาน บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับกิจการที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ และส่งเสริมการผลิตที่สะอาด รวมทั้งให้องค์กรส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับดูแลสถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมผ่านระบบการจัดการที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

10. พัฒนาระบบสารสนเทศภาวะอุตสาหกรรม และกฎระเบียบมาตรการทางการค้าและการส่งออก ให้เชื่อมโยงกันอย่างทั่วถึง ระหว่างส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค รวมถึงองค์กรที่เป็นกลไกบริหารส่วนระดับท้องถิ่น เพื่อสร้างระบบข้อมูลเตือนภัย และเป็นข้อมูลเพื่อการปรับตัวได้ทันสถานการณ์

11. เร่งรัดการจัดตั้งสถาบันอิสระ เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมในแต่ละสาขา ได้แก่ สถาบันผลิตภัณฑ์ไม้และเครื่องเรือน สถาบันยาและเคมีภัณฑ์ สถาบันอุตสาหกรรมเซรามิกส์ และสถาบันอุตสาหกรรมพลาสติก

12. ส่งเสริมและขยายความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมและการลงทุนกับต่างประเทศ และประเทศเพื่อนบ้านใน ภูมิภาคเพื่อสร้างพันธมิตรทางการค้า และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ทั่วประเทศ มีกระบวนการประเมินผลการพัฒนาพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน

มาตรการเร่งด่วนระยะสั้น

1. ชักจูงการลงทุนจากต่างประเทศในการพัฒนาเหมืองแร่ขนาดใหญ่ ที่ต้องการใช้เงินลงทุนสูง และเทคโนโลยี ทันสมัย เช่น การดำเนินการทำเหมืองแร่ทองคำ การลงทุนในการสำรวจแหล่งแร่เพชรในทะเลอันดามัน

2. เร่งรัดให้มีการสำรวจและพัฒนาแหล่งพลังงานปิโตรเลียมและถ่านหินในประเทศ เพื่อลดการพึ่งพาพลังงาน จากต่างประเทศ

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต และการใช้เอทานอลเป็นเชื้อเพลิง ทดแทนการใช้พลังงานจากน้ำมัน

4. ส่งเสริมการแข่งขันในกิจการพลังงาน โดยการปรับโครงสร้างและแปรรูปองค์กรการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยเพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้บริโภค

5. บริหารจัดการทรัพยากรธรณี โดยยึดหลักธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนดั้งเดิมโดยจัดทำแผนพัฒนาชุมชนอย่างมีส่วนร่วม ในการติดตามการจัดสรรทรัพยากรท้องถิ่น ให้ตรงกับแผนพัฒนาชุมชน รักษา และคุ้มครองและหลากหลายทางชีวภาพในทุกพื้นที่อนุรักษ์ อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นระบบ ประเมินศักยภาพแหล่งแร่เพื่อเพิ่มมูลค่าในการส่งออก และปรับปรุงกระบวนการทำเหมือง ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

มาตรการระยะยาว

1. พัฒนาและสร้างความพร้อมวัตถุดิบด้านทรัพยากรแร่ เพื่อเป็นฐานที่สำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยการเร่งรัดสำรวจแหล่งทรัพยากรแร่ทั่วประเทศ และจัดทำฐานข้อมูลวัตถุดิบด้านทรัพยากรแร่ ให้มีความพร้อมในเชิง พาณิชย์และเชิงนโยบาย

2. สนับสนุนการจัดหาแหล่งพลังงานจากต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านและในพื้นที่ร่วมพัฒนาเพื่อความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ รวมทั้งมุ่งเน้นการจัดการด้านพลังงานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิต

3. ส่งเสริมการใช้พลังงานแบบผสมผสาน โดยสนับสนุนให้มีการพัฒนาการใช้ประโยชน์จากก๊าซธรรมชาติซึ่งเป็นทรัพยากรภายในประเทศ ให้เป็นแหล่งพลังงานหลักของประเทศอย่างจริงจัง รวมทั้งส่งเสริมการจัดหาและการใช้พลังงานทดแทนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเร่งสำรวจ พัฒนาและจัดหาแหล่งพลังงานทดแทน รวมทั้ง สนับสนุนการวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีแนวใหม่เพื่อการประหยัดพลังงาน

4. จัดหาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับประชาชนในชนบท โดยการบริหารจัดการแหล่งน้ำ ที่มีอยู่ ให้นำมาใช้ประโยชน์ต่อภาคเกษตรกรรม การผลิต การบริโภคอย่างทั่วถึง โดยการให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการศึกษา วางแผนและดำเนินการ รวมทั้งศึกษาศักยภาพน้ำใต้ดินทั่วประเทศ และควบคุมการใช้น้ำบาดาลบนพื้นที่วิกฤต

4.5 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรและอาหารส่งออก ดังนี้

- 1) การเจรจาแก้ไขปัญหาการกีดกันทางการค้าที่สำคัญ อาทิ
 - (1) การเจรจาแก้ไขปัญหาราสาร Malachite green ในสินค้าประมงกับสาธารณรัฐเกาหลีสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้สำเร็จ ปัจจุบันไม่มีการตรวจพบปัญหานี้ในสินค้าประมงไทยไปเกาหลี
 - (2) การเจรจาปัญหามังคุดส่งออกไปออสเตรเลีย โดยใช้วิธีการรมสารเมธิลโบรไมด์ และวิธีตัดกลีบเลี้ยง โดยไม่ต้องรมสาร
 - (3) การแก้ไขปัญหาคำข้อนับใบรับรองสารตกค้างในลำไยไทยไปจีน สามารถแก้ไขได้โดยใช้ใบรับรองฉบับใหม่ประกอบการส่งออกไปจีน ลดปัญหาความซ้ำซ้อนและไม่พบปัญหาการปฏิบัติที่ด่านนำเข้าของจีน
 - (4) การเจรจาแก้ไขปัญหาการระงับการนำเข้าหมากสดจากไทยไปไต้หวัน โดยไต้หวันส่งเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบโรงรม ซึ่งขณะนี้ไทยสามารถส่งออกได้แล้ว
 - (5) การแก้ไขปัญหการกักกันมะม่วงไทยของญี่ปุ่นจากปัญหา Propiconazole โดยไทยสามารถส่งออกมะม่วงได้จาก 13 บริษัท และกักกันเพียง 2 บริษัท แทนที่จะถูกกักกันทั้งหมด
- 2) การจัดทำความตกลงกับประเทศคู่ค้าที่สำคัญ อาทิ
 - (1) พิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชของการนำเข้าและส่งออกผักสดไทย - จีน
 - (2) บันทึกความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS การขนส่งสินค้านำเข้าเสียข้ามพรมแดน)

4.6 กระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังได้ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร โดยมีมาตรการการคลังสำคัญที่รัฐใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการส่งออก ดังนี้

1. มาตรการขอคืนภาษีอากรตามมาตรา 19 ทวิ ของกรมศุลกากร กรมศุลกากรจะคืนภาษีอากรให้แก่ผู้ส่งออกที่นำสิ่งของหรือวัตถุดิบจากต่างประเทศเข้ามาผลิตผสม ประกอบ เพื่อส่งออก โดยจะได้รับเงินภาษีอากรคืนเมื่อได้ส่งออกแล้ว
2. มาตรการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้าของกรมศุลกากร ผู้สนใจสามารถขอจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทนี้ เพื่อนำวัตถุดิบจากต่างประเทศเข้ามา

ผลิต ผสม ประกอบ เป็นสินค้าสำเร็จรูปส่งออกได้โดยได้รับงดเว้นการเก็บอากรขาเข้าและอากรขาออก

3. มาตรการชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกของกรมศุลกากร เป็นมาตรการที่รัฐบาลช่วยเหลือผู้ส่งออก ลดภาระค่าภาษีอากรที่แอบแฝงอยู่ในวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าส่งออก สินค้าที่อยู่ในขอบข่ายจะได้รับเงินชดเชยเป็นไปตามระเบียบที่กำหนดไว้

4. มาตรการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมส่งออก (EPZ) ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นมาตรการเพื่อสนับสนุนการส่งออก โดยจัดตั้งพื้นที่เพื่อให้สิทธิประโยชน์และให้ความสะดวกแก่ผู้ผลิตเพื่อส่งออก ทั้งนี้ ถือว่าเขต EPZ เป็นเสมือนเขตนอกราชอาณาจักรไทย

5. มาตรการส่งเสริมการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรแก่นักลงทุนและผู้ส่งออก

มาตรการส่งเสริมการลงทุนและการส่งออกที่ใช้มีผลให้อุตสาหกรรมและการส่งออกขยายตัวอย่างมาก แต่ภายใต้การขยายตัวดังกล่าว ยังมีข้อเสียบางประการ เช่น ก่อให้เกิดการบิดเบือนโครงสร้างอุตสาหกรรม และการสูญเสียรายได้ภาษีอากรของรัฐ ซึ่งเป็นประเด็นที่รัฐต้องชั่งน้ำหนัก โดยพิจารณาบททวนและปรับเปลี่ยนมาตรการต่างๆ อย่างรอบคอบ ให้สอดคล้องตามระดับการพัฒนา และสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศในแต่ละช่วงเวลา
